

สภาสุขภาพอำเภอ: กลไกขับเคลื่อนDHSจังหวัดสกลนคร

การพัฒนาาระบบสุขภาพอำเภอจังหวัดสกลนคร ใช้วิธีการขับเคลื่อนผ่านสภาสุขภาพอำเภอ โดยการนำทิศทางของนพ.ประเมศร์ กิ่งโก้ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ก่อนที่จะเป็นสภาสุขภาพอำเภอ การพัฒนาาระบบสุขภาพอำเภอเป็นไปตาม i) นโยบายจังหวัด คือ ให้เกิดกิจกรรมอำเภอทำหายดำเนินการทุกอำเภอ ii) นโยบายกระทรวงสาธารณสุข คือ ต่อยอดจากโครงการ Context Based Learning 4 อำเภอ และ iii) นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด คือ กิจกรรมสกลนครสร้างสุข อีกทั้งมีนโยบายพัฒนาอำเภอต้นแบบซึ่งต่อยอดจากกิจกรรมอำเภอทำหาย

ด้วยปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อนมากขึ้น ฝ่ายสาธารณสุขฝ่ายเดียวไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาสุขภาพทุกมิติ จึงมีการทบทวน วิเคราะห์ ใครบ้างที่มีหน้าที่ / บทบาท รับผิดชอบดูแลสุขภาพในระดับอำเภอ ทบทวนจาก พรบ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ทำให้พบว่ามีภาคีเครือข่ายหลากหลายหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพระดับอำเภอ จึงก่อให้เกิด สภาสุขภาพอำเภอ ที่ประกอบด้วยภาคีจากภาครัฐ ท้องถิ่น ประชาชนที่จะเป็นกลไกร่วมกันขับเคลื่อน การพัฒนาสุขภาพประชาชนในภาพรวมระดับอำเภอเพื่อนำสู่ประชาชนมีสุขภาพที่ดี โดยมีหลักการที่ว่า สภาสุขภาพอำเภอ คือกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสุขภาพในภาพรวมระดับอำเภอ โดยเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่าย ทั้ง ภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคประชาชน ได้ร่วมกันตัดสินใจ ในการพัฒนาสุขภาพได้มากขึ้น ในลักษณะของ เวทีสาธารณะ

การจัดโครงสร้างคณะกรรมการสภาสุขภาพอำเภอ ผู้แทนภาครัฐ : มหาตไทย สาธารณสุข วัฒนธรรม เกษตรและสหกรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนภาคท้องถิ่น : นายกเทศมนตรี นายกอบต. ทุกแห่ง ผู้แทนภาคประชาชน : อสม. ผู้สูงอายุผู้พิการ เยาวชน สตรี ผู้ประกอบการร้านค้า สื่อวิทยุชุมชน โดยมีนายอำเภอเป็นประธานสภา สาธารณสุขอำเภอ เป็นเลขา คณะทำงาน โดยมีประเด็นรูปธรรมงานที่มาจากการร่วมกันทำข้อตกลงร่วม(MOU)จำนวน 10 แผนงาน/โครงการภายในอำเภอตามสภาพบริบทของปัญหาในพื้นที่ คือ ด้านเมืองน่าอยู่/ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย/ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ/ ศูนย์เด็กเล็กน่าน้อยและปลอดภัย/ การแพทย์พื้นบ้าน/ การจัดการบริการปฐมภูมิเชิงรุก/ การป้องกันควบคุมโรคร้าย/ อำเภอควบคุมโรคเข้มแข็ง/ การส่งเสริมสุขภาพ/ การป้องกันยาเสพติด)

คณะกรรมการสภาสุขภาพอำเภอ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สุขภาพอำเภอ (ทำแผนยุทธศาสตร์ ทำบันทึกความร่วมมือ : MOU ประเมินผลงานรอบ 6 เดือน สรุปผลงานรอบ 1 ปี และจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้) ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ จัดตั้งคณะกรรมการตามแผนงาน สนับสนุนให้ภาคีต่างๆดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน ประชุมคณะกรรมการทุก 3 เดือนและ สรุปผลการดำเนินงาน โดยผลที่เกิดจากดำเนินงานDHSผ่านสภาสุขภาพอำเภอ คือ อำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งยั่งยืน, คปสอ.ติดดาว(บริหารจัดการได้ดี), ตัวชี้วัดที่กำหนดทุกเรื่องผ่านเกณฑ์มากกว่าร้อยละ

80 ขึ้นไป, สกลนครรักษ่อนามัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (ส้วม HAS, วัดส่งเสริมสุขภาพ, ตลาดสดน้ำซ้อ, โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ, การบริหารการเงินการคลังที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัมพันธภาพและความเข้าใจที่ดีขึ้นทั้งเรื่อง การพัฒนาคน การทำงานร่วม การร่วมมือเรื่องทรัพยากรในการทำงานด้วยกลไกของสภาสุขภาพอำเภอ

การที่จะดูแลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ปราศจากความทุกข์ยาก ภาคสาธารณสุขฝ่ายเดียวไม่สามารถจัดการ แก้ไขปัญหาต่างๆได้ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมด้วยช่วยกัน ฉะนั้นการ จัดตั้งให้เกิดทีมงานจากทุกภาคส่วนที่สำคัญในพื้นที่ ให้มีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ปัญหา ตัดสินใจดำเนินการ แก้ไขและพัฒนาสุขภาพ โดยกำหนดรูปแบบวิธีการ บทบาทความรับผิดชอบที่ชัดเจน ผ่านการประชุมที่ต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพสามารถส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาได้มากยิ่งขึ้น.